STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

Autor rozprawy: **mgr Marek Łachut**

Promotor rozprawy: **prof. dr hab. Janusz Gierszewski**

Temat rozprawy doktorskiej: **Bezpieczeństwo człowieka na obszarach wodnych w ujęciu systemowym**

Słowa kluczowe: **ratownictwo wodne, bezpieczeństwo publiczne, obszary wodne, system bezpieczeństwa**

Rozprawa doktorska pt.: „Bezpieczeństwo człowieka na obszarach wodnych w ujęciu systemowym" jest interdyscyplinarnym badaniem o wymiarze społecznym, osadzonym w koncepcjach prakseologii, ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa publicznego. Praca koncentruje się na identyfikacji, analizie i prezentacji głównych rozwiązań dotyczących operacyjnego systemu bezpieczeństwa na obszarach wodnych.

Głównym celem badań było poznanie uwarunkowań bezpieczeństwa człowieka przebywającego na obszarach wodnych w perspektywie systemowej oraz ich empiryczna weryfikacja w odniesieniu do skuteczności przyjętych rozwiązań. Badania skoncentrowano na ocenie działania wybranych podsystemów oraz możliwości ich modyfikacji w celu poprawy bezpieczeństwa w tym obszarze. Założono, że istnieje potrzeba rozwoju i doskonalenia działań profilaktycznych, współpracy i kondycji w ramach systemu bezpieczeństwa wodnego.

Badania prowadzono z zastosowaniem interdyscyplinarnego podejścia, obejmującego analizę systemową i statystyczną, krytyczne badanie literatury oraz sondaż diagnostyczny z wykorzystaniem ankiety i wywiadów eksperckich. Metoda systemowa umożliwiła ocenę funkcjonowania systemu bezpieczeństwa na obszarach wodnych oraz działania instytucji odpowiedzialnych za jego realizację, szczególnie w zakresie koordynacji elementów wykonawczych, oddziaływań między podsystemami, regulacji prawnych oraz wpływu systemu na zmniejszanie zagrożeń w tym obszarze.

Praca składa się z pięciu rozdziałów. W rozdziale pierwszym przedstawiono uzasadnienie podjęcia badań, przedmiot oraz ogólne i szczegółowe cele pracy, a także pytania badawcze i zagadnienia metodologiczne. Rozdział drugi omawia teoretyczne podstawy bezpieczeństwa, uwzględniając bezpieczeństwo wewnętrzne, porządek publiczny oraz bezpieczeństwo osobiste, które wiążą się z zakresem badań.

Rozdział trzeci koncentruje się na bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych, analizując najczęstsze zagrożenia oraz statystyki utonięć w kontekście ich przyczyn. Omówiono także dokumenty normatywne regulujące bezpieczeństwo wodne oraz zasady organizowania i realizacji ratownictwa wodnego. Pojęcie „wyznaczonych obszarów wodnych" zostało szczegółowo wyjaśnione i przedstawione w formie tabelarycznej i graficznej.

W rozdziale czwartym opisano instytucjonalny wymiar bezpieczeństwa na obszarach wodnych, dokonując analizy aktualnego systemu oraz charakterystyki instytucji zaangażowanych w ochronę osób na tych obszarach, w tym Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego.

Rozdział piąty przedstawia wyniki badań własnych, zawiera charakterystykę respondentów sondażu diagnostycznego, analizę ich opinii oraz wyniki wywiadów z ekspertami. Przeanalizowano skuteczność działań, współpracę międzyinstytucjonalną i profilaktykę w ramach zaproponowanych podsystemów bezpieczeństwa na obszarach wodnych oraz zaproponowano potencjalne rozwiązania usprawniające system.

Zakończenie zawiera odniesienia do hipotez i celów rozprawy, podsumowując kluczowe wnioski. Praca wnosi wartościowy wkład do nauki i praktyki, dostarczając informacji na temat funkcjonowania instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo wodne. Wyniki badań wskazują, że działania podmiotów odpowiedzialnych za ratownictwo na obszarach wodnych są w wielu aspektach komplementarne. Zidentyfikowano również, że służby i organizacje posiadające stabilne finansowanie, jasne procedury oraz niezbędne zasoby sprzętowe skuteczniej realizują swoje zadania.

Zaproponowane wnioski i rekomendacje mogą przyczynić się do poprawy organizacji i funkcjonowania instytucji wchodzących w skład systemu bezpieczeństwa wodnego oraz kształtowania kultury bezpieczeństwa nad wodą. Wyniki badań stanowią również punkt wyjścia do dalszych prac mających na celu usprawnienie całego systemu oraz zwiększenie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych